

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 4" ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้า

1.1 ศึกษาหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 ศึกษาสภาพสื่อการสอนในโรงเรียนในเขตการศึกษา 4 เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ

1.3 สัมภาษณ์ครูสังคมศึกษาและเจ้าหน้าที่แผนกโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อทราบสภาพการใช้สื่อการสอน ปัญหาอุปสรรค และความต้องการการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษา จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นครูสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน และครูส่วนภูมิภาคซึ่งมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกับจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 4 เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน 5 คน ได้แก่ ครูสังคมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา ชุมพร พัทลุง นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้ง 3 ขั้นนี้ มาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้กับตัวอย่างประชากรของการวิจัย

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) เพื่อถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจคำตอบ (Check list) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอน และแหล่งที่ได้มา ของสื่อการสอน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ (Rating Scale) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ (Rating Scale) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการใช้สื่อการสอน และชนิดปลายเปิด (Open - end)

2.2 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูสังคัมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีใช้ประชากรจริงของการวิจัย จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพื่อใช้กับตัวอย่างประชากรจริงของการวิจัย

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นครูสังคัมศึกษาทุกคนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ทุกโรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 52 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบรายชื่อโรงเรียนรัฐบาลส่วนภูมิภาค สังกัดกองการมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4 จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2528 และจำนวนครูสังคัมศึกษาในเขตการศึกษา 4 จากแฟ้มทะเบียนโรงเรียนของเขตการศึกษา 4 รวมครูสังคัมในระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด 348 คน ได้แก่ ครูสังคัมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 57 คน กระบี่ 60 คน ตรัง 116 คน พังงา 70 คน ระนอง 45 คน

หลังจากที่ไปสำรวจแล้วปรากฏว่าที่ครูสังคัมศึกษาอยู่จริงจำนวน 314 คน จำนวนที่ขาดไป 34 คน นั้น สืบเนื่องมาจากครูบางคนลาศึกษาต่อ บางคนย้ายออกไปจากกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 4 และในบางโรงเรียนมีอัตราบรรจุแต่ยังไม่สามารถบรรจุตามตำแหน่งนั้น ๆ ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 4 จำนวน 52 โรงเรียน ด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้ง 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง แบบสอบถามที่ส่งไปมีจำนวน 314 ชุด ได้รับคืนจำนวน 314 ชุด ข้อมูลที่ได้รับ กลับคืนจึงคิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 314 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์ตามลักษณะของแบบสอบถาม โดยวิธีการดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check list) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ มีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้
 - 1.1 แจกแจงความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อคำตอบ
 - 1.2 หาค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ ก และข้อ ข เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษา แหล่งที่ได้มาของสื่อการสอน ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้
 - 2.1 แจกแจงความถี่ของของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถาม
 - 2.2 หาค่าร้อยละ
 - 2.3 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ ค และข้อ ง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบ 4 ระดับความคิด ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการใช้สื่อการสอน และความต้องการการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้
 - 3.1 การให้คะแนนความถี่ของแต่ละระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอน โดยกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนของข้อคำถาม ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 4
เป็นปัญหามาก	ให้คะแนนเท่ากับ 3
เป็นปัญหาน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

3.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอน โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ดังนี้

4.00 - 3.56	ความหมาย	มากที่สุด
3.55 - 2.56	ความหมาย	มาก
2.55 - 1.56	ความหมาย	น้อย
1.55 - 1.00	ความหมาย	น้อยที่สุด

3.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ .

3.4 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยแยกเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended) ตามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการใช้สื่อการสอนสังคมศึกษา มารวบรวมและนำเสนอในรูปความเรียง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. คำร้อยละ

$$\text{จากสูตร} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) จากสูตร (George A. Ferguson 1981: 50)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{n}$$

$\sum fX$ แทนผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักของคะแนน

n แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3. ทาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Glass and Standley 1981: 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2/n}{n - 1}}$$

$\sum fx^2$ แทนผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักยกกำลังสองของคะแนน

$(\sum fx)^2$ แทนผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย